

1 Långängen

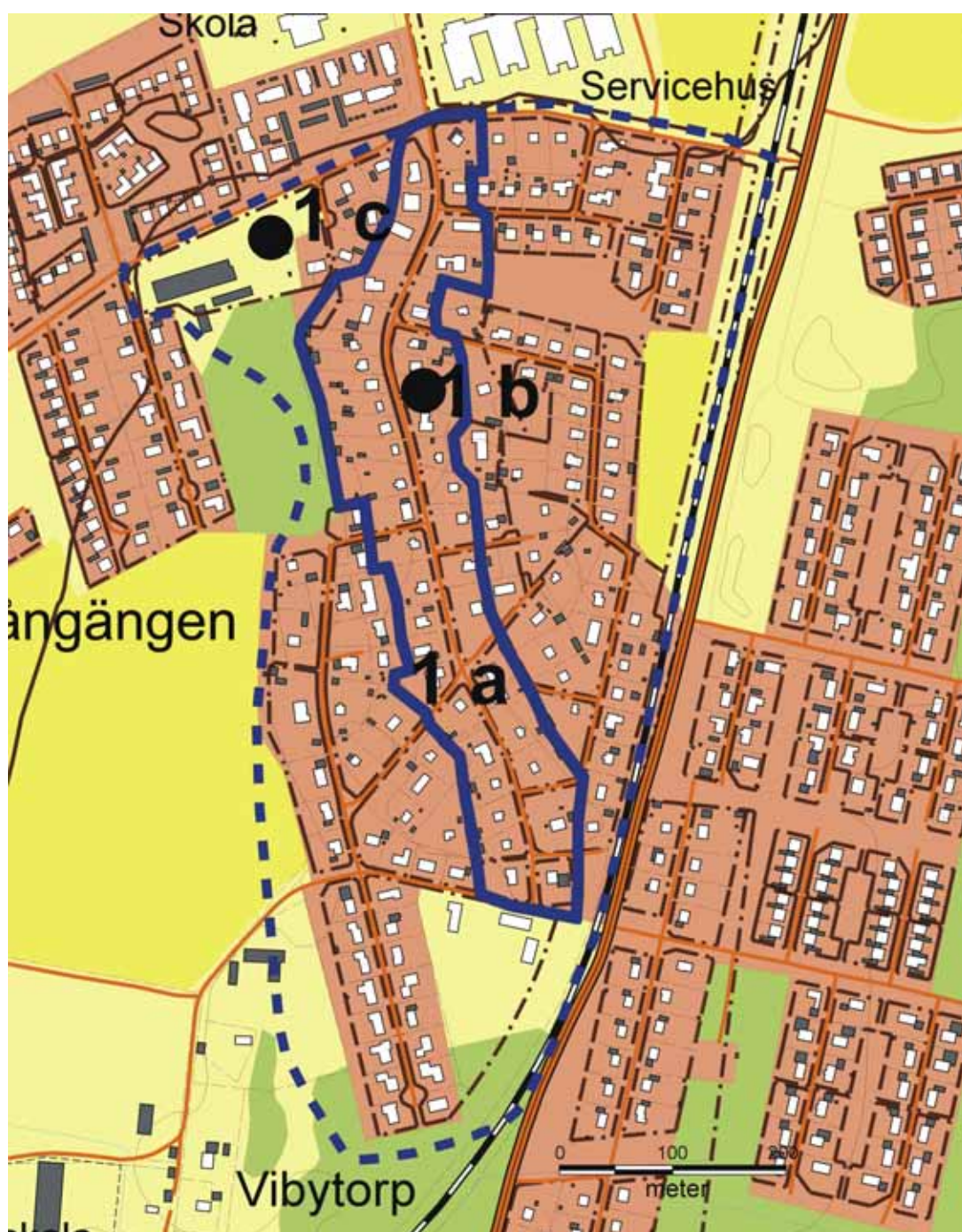
Omfattning

Kv Oljekällaren, Trion, Kvintetten, Sextetten, Kvartetten, Duon, Bäckfalla, Branten, Lunden, Björkbacken, Slänten, Vagnen, Loket, Linjen, Triangeln, Kurvan, Tegen, Björkhagen, Butiken, Långängsgärdet, Bonden.

Utanför området ligger gårdarna Vibytorp 1:2, 1:52, 1:53, 1:232.

Karaktär

På en åsrygg omgiven av jordbruksmark, bitvis ganska sank, började Långängen bebyggas något senare än stationssamhället. I närheten fanns gårdarna Vibytorp, Falla och Långängens gård. Tidigare utgjorde Långängen utägor till Bäcks by. Vid Långängsvägen finns de äldsta husen med tydlig hemmahörighet i sent 1800-tal. Tomtformerna är anpassade efter topografin och därmed tämligen oregelbundna. På ett äldre vis ligger en och annan tomt innanför de andra, t ex Triangeln 11. De saknade troligen från början direkt kontakt med gatan förutom gångstigar, men har numera små

1 Långängen
1 a Långängsvägen
1 b kv Lunden 3, Långängsvägen 17
1 c kv Bonden 1, Långängens gård

infartsgator. Det här speglar äldre tiders mindre strikta syn på tomtgränser och på avskildhet.

Successivt har tomter avstyckats och gator kommit till. 1920-30-talsbebyggelse dominerar i kvarteren öster om Långängsvägen medan villor från 1960-talet tar upp den västra delen. Till de äldre husen hör oftast ett uthus beläget i tomtens bakkant. Ytterligare tomtuppdelningar och förtätningar har givit den trivsamt blandade karaktär som är Långängens. Inslaget av naturmark och av trädgårdarnas väl uppväxta grönska är stort och bidrar också till detta.

Långängen hade till för bara några år sedan en egen närbutik i fastigheten Loket 6 belägen i kors-

ningen Långängsvägen/Vibytorpsvägen. Den gamla byggnaden revs på 1950-talet och ersattes av en modernare.

Långängen införlivades med köpingen först på 1960-talet.

Kulturhistoriskt värdefulla miljöer

1 a Långängsvägen (med omgivande hus och tomter).

Kulturhistoriskt värdefulla objekt

1 b Kv Lunden 3 (Långängsvägen 17)

1 c Kv Bonden 1 (Långängens gård)

1 a Långängsvägen

Beskrivning

Längs Långängsvägen finns den största spännvidden på husens ålder. Karaktären av "bygata" finns i högsta grad kvar tack vare att så mycket ur-

sprungsbebyggelse är bevarad om än i bitvis ganska ombyggt skick.

Bedömning

Långängsvägen har lokalt kulturhistoriskt intresse som den spegling av småhusutvecklingen den utgör.

Rekommendationer

Den gleasa bebyggelsekaraktären med styckebyggda hus i gatans närhet bör inte förändras. De enskilda husens ursprungliga karaktär och detaljer bör återställas i möjligaste mån och uthusen bevaras.

1 a Långängsvägen

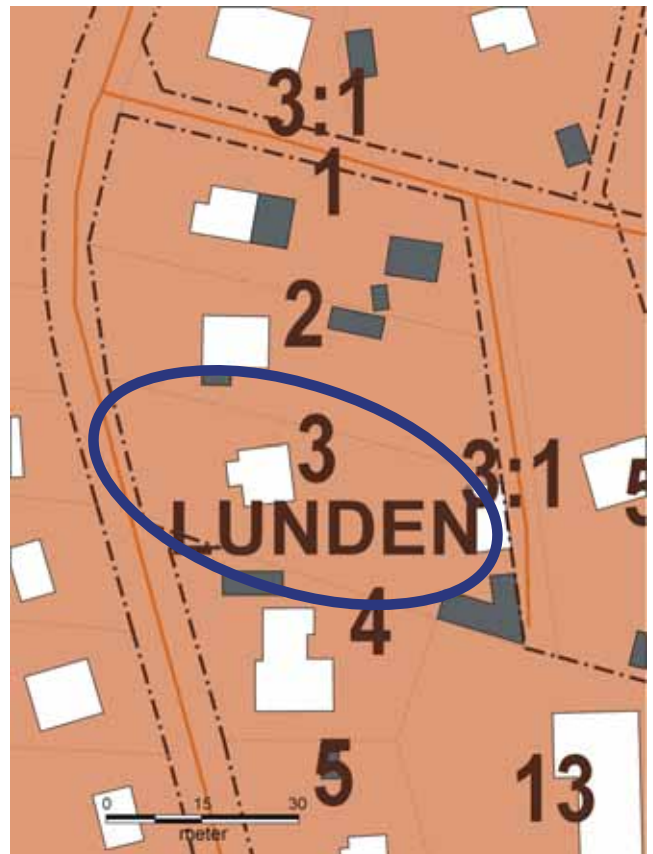
Långängsvägen 21, 23, 25

1 b Kv Lunden 3, Långängsvägen 17

Beskrivning

Under sent 1800-tal byggdes Lunden 3 och har sedan dess inte genomgått några större förändringar till det yttre. Trästommen, troligen bestående av resvirke, är klädd med spontpanel, omväxlande horisontell och vertikal med avdelande profilerade lister däremellan. Sockeln består av stabila granitblock, sadeltaket är täckt med tvåkupigt tegel. Takfoten har synliga profilsågade tassar. Fönstren är ursprungliga och har dekorerade omfattningar. Fönstret i farstutbyggnadens övervåning har ett praktfullt överstycke, med detaljerat lövsågeri. Mönstret går att återfinna i 1800-talets mönsterböcker. Entréns glasade pardörrar är sannolikt ursprungliga men har klätts med masonit under 1900-talet.

Spontpanelen är målad i en ockragul ton och de dekorerande listverken och omfattningarna varmt röd. Detta är en tidstypisk färgsättning, vil-

1 b Kv Lunden 3, Långängsvägen 17

Långängsvägen 17

ken här för ovanlighetens skull har fått vara kvar.

På tomten finns ett uthus med bostadsrum.

Bedömning

Detta är ett av Hallsbergs bäst bevarade 1800-talshus av detta slag, vilket ger det ett högt lokalt kulturhistoriskt värde.

Rekommendationer

Husets exteriör underhålls med ursprungliga byggnadsmaterial vilket t ex innebär att målning ska ske med linoljefärg. Snickeridetaljerna får inte ändras om det kulturhistoriska värdet ska bibehållas. Ursprungligt trä byts endast där så är nödvändigt, d v s där det är angripet av röta.

Långängens gård

1 c Kv Bonden 1, Långängens gård, Ängvaktarvägen 6

Beskrivning

Långängens gård har en herrgårdslig uppbyggnad med boningshus och liten flygel i trädgården avskilt ifrån de stora uthusen. Samtidigt är boningshuset klart och tydligt en villa av tidigt 1900-tal. Det avvalmade mansardtak med fönsterkupor och frontespisen ger associationer till sent 1700-tal, vilket var mycket populärt under 1900-1920-talen. Mittpartiet har försetts med veranda-balkongparti på tidstypiskt sätt. Fönster- och

dörrpartier har ursprungligt utseende med jugendmässig tät spröjsning.

Husets stenhuskarakter är skapad i reveterat trä. Spritputsen är ljus och fönsterpartierna helt stilenligt målade i en mörk kulör. Huset står på granitgrund. Taket är täckt med tvåkupigt tegel.

Trädgården har i stort sett ett tidstypiskt utseende, t ex den grusade uppfartens övergång i en cirkulär plan framför husets entré. Möjligen är den dock betydligt förenklad jämfört med det tidiga 1900-talets utseende.

De faluröda uthusen har imponerande storlek, särskilt den långa som vetter mot Ängvaktarvägen.

Bedömning

Gården har lokalt kulturhistoriskt värde som en av de kvarvarande gårdar där ett lantligt liv levdes parallellt med det mer urbana livet i stations-samhället.

1 c Kv Bonden 1, Långängens gård, Ängvaktarvägen 6

Rekommendationer

Tomtens storlek bibehålls eftersom det ger ett välbehövligt avbrott bland de i övrigt små tomterna. Den ger också en övergång mellan det gamla Långängen och de sentida bostadskvarteren runt Ängvaktarvägen.

Husen underhålls med ursprungliga byggnads-material och metoder. Fönster- och dörrpartier utgör mycket starka drag i bostadshusets exteriör (även i interiören!) och bör ej bytas ut, utan underhållas.